

Häggsjöns Varjehanda

Årgång 10 Nummer 9

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Juli 2007

Medarbetare i detta nummer:

- Nils-Erik Westerholm
- Christer Nordieng
- Gunhild Westerholm
- Kurt Eriksson
- Barbro Westerholm

I det här numret:

Carl von Linné och Häggsjö	1
Kallelse till årsmöte, dagordning o verksamhetsberättelse	2
Kolbullemiddagen hos bastugänget	3
Petter Åstrand	4,
Flögtorpet	8, 9
Sjöviken, En sommaridyll	10, 11, 12
Kalendarium Mat- o Baksidan Häggsjöloppan	14
Lokala Krysset 9	15

Carl von Linné och Häggsjö

Under 2007 firas 300 årsminnet av Carl von Linnés födelse runt om i Sverige, och hans upptäcktsfärder och upptäckariver inom naturvetenskapen kom att

göra honom till en av tidernas mest betydelsefulla vetenskapsmän.

1732 gjorde Linné sin lappländska resa och färdades då på Norrstigen som gick genom Häggsjö. Han förde noggranna anteckningar under sina resor. På Fjäl's gästgivargård som ligger vid färjstället över Indalsälven i Stavreviken tog han en vilodag och passade också på att studera växtligheten runt om i Hässjö socken.

Så här skriver han när han kom till gränsen mellan Medelpad och Ångermanland den 18 maj:

"Tre fjärding från gästgivaregården ligger en liten bro över en liten rivulus(Kallbäcken) emellan 2:e(?) små sjöar, vilken skiljer Medelpad och Ångermanland. Så snart jag kom uti Ångermanland, strax begynte på landsvägens stora och djupa backar visa sig, att man med möda tordes rida nedför dem."

Linne var endast 25 år gammal när han gjord sin lapplandsresa. Han hade fått ett resestipendium på 400 riksdaler och gav sig iväg den 12 maj på förmiddagen. Han reste ensam, mestadels ridande, och har i detalj beskrivit

Norrstigen genom Häggsjö på 1700-talet. Utdrag ur 1787 års storskifteskarta

sin packning som förutom ett fåtal klädesplagg, bestod av bläckhorn, pennhus, mikroskop, hans Ornitologi och en hop inhäftat papper för att lägga örter uti.

/BW

Chefredaktören/utgivaren har ordet

Så har ännu ett år gått och Häggsjöns Varjehanda kommer nu med sitt nionde nummer.

Nästa år blir ett jubileumsår. Vår förening fyller 60 och det blir 10 års jubileum för tidningen, denna enkla publikation som tack vare via sina skribenter har kunnat berätta en hel del om Häggsjö och dess innevånarens historia. Därmed kan man kanske säga att den blivit ett historiskt och etnologiskt dokument. Allt är dock ännu inte berättat så det finns underlag för ytterligare dokumentära histo-

rier.

Men, bland önskemål som uppkommit är, är mer inslag av nutid eller senare nutid från hur det är att bo eller vara sommarboende i Häggsjö. I detta nummer börjar vi så långsamt glida mot denna inriktning i och med vårt inslag om semesterfirande i Sjövikens .

Så sätt igång med minnesanteckningarna och beskrivningar av hur ni upplevde /upplever hur det är att vara Häggsjöbo, varse det gäller fastboende eller sommarboende. Vad är bra, vad är

mindre bra i ert liv som Häggsjöbo. **Skriv och berätta!**

Järnvägsbygget längs Häggsjöns södra strand mal på i sin egen obönhörliga men långsamma takt, Stegvis kan man urskilja hur det så småningom kommer att bli.

Tråkigt är dock att man tycks ha, åtminstone temporärt, saboterat Trefaldighetskällan och dess oslagbart klara och friska vatten.

/Qrt

Kallelse till årsmöte den 15 juli 2007 kl. 11:30 på Storholmen

Packa picknickkorgen och tag gärna med något att sitta på då vi ses på Storholmen.

De som ej kommer med egen båt, hämtas kl. 11:00 med flotte vid Gunnel W:s brygga.

Förslag till dagordning för Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförenings årsmöte på Storholmen den 15/7 2007

- 1 Mötets öppnande
- 2 Godkännande av kallelsen
- 3 Godkännande av dagordningen
- 4 Val av mötesordförande, sekreterare samt 2 justeringsmän
- 5 Verksamhetsberättelse
- 6 Revisionsberättelse
- 7 Ansvarsfrihet för det gångna året
- 8 Val av 2 styrelseledamöter för en tid av 2 år där Gunnar Forsén och Kurt Eriksson står i tur att avgå
- 9 Val av 2 styrelsesuppleanter för en tid av 1 år. I tur att avgå är Carl-Göran Hagelin och Hans Rosenkvist
- 10 Val av utgivare av Häggsjöns varjehanda för en tid av 1 år. I tur att avgå är Kurt Eriksson
- 11 Val av revisorer för 1 år. I tur att avgå är Birgit Magneland och Christer Nordieng
- 12 Val av festkommitté för 1 år. I tur att avgå är Barbro Westerholm
- 13 Val av valberedning (2 st). I tur att avgå är Anders Lindqvist och Christer Nordieng
- 14 Övriga frågor
- 15 Mötets avslutande

Välkomna till Storholmen /Gunnar Forsén

Verksamhetsberättelse 2006 – 2007

Styrelsens sammansättning under året har varit:

Ordf.: Gunnar Forsén
Kassör: Marianne Wassberg
Skr.: Kurt Eriksson
Ledam.: Edor Olofsson
Kjell-Erik Näslund
Suppl.: Carl-Göran Hagelin
Hans Rosenkvist

Revisor: Birgit Magneland, Christer Nordieng
Festkom: Barbro Westerholm

I enlighet med protokoll från årsmötet 2005-2006 (se § 14) har styrelsen ställt förfrågningar till närboende efter Marksvägen, permanent och fritidsboende, om deras uppfattning kring frågan om ev. upprustning av Marksvägen till Häggsjö. Synpunkterna kommer att redovisas i samband med årsmötet för verksamhetsåret 2006-2007.

På gång är en ansökan om organisationsnummer ställd till skattemyndigheten för att möjliggöra öppnandet av ett plusgiro för föreningen. Inbetalningskort för medlemskap i föreningen, 100 kr/hushåll, i enlighet med beslut vid årsmötet 2006, kommer därefter skickas ut till medlemmar och intressenter, om möjligt i samband med distributionen av Häggsjöns Allehanda.

En trevlig grillfest med sång och musik arrangerades 5 augusti 2006 med ca 40-talet deltagare ute på Edith Näslunds gårdstun.

Med förhoppningen om lika god avslutning som vanligt till föreningens årsmöte söndag 15:e juli ute på Storholmen tecknar.

Gunnar Forsén
Ordf. Häggsjö Intresse- och Fiskevårdsförening

Kolbullemiddagen

hos bastugänget i Häggsjö

Det som nu ska berättas handlar om en vanligt tänkt kolbullemiddag uppe i vår bastu vid sjökanten. Den planerades in i all hast när hungern och suget på kolbullar infann sig en kväll för ett par år sen under semestern.

Som vanligt, höll jag på att säga, for tanken genom huvudet... det blir väl en bastu ikväll... Varför då inte slå ihop allt, göra middag på grillringen först och sen värma bastun och avsluta kvällen med en skön värmande stund och sen få svalka av sig i det sköna badvattnet som låg som en spegel nedanför trappen som leder ner till vattenbrynet vid vårt ställe.

Varför inte göra kolbullar? Förslaget lades fram för dom övriga i vårt bastugäng och samtliga "köpte" förslaget. Sagt och gjort. Frugan koplades in på smettillverkningen. Gör ordentligt, sa jag. För vi är nog lite hungriga till mans efter en varm dag med olika göromål. Det blev en femlitters hink med den vita varan, och tur var väl det. Rimmat extrasaltat fläsk införskaffades för min del och amerikanskt fläsk fanns tydligen på lager i en annan del av byn hos vår sommar-

granne, så det var bara att köra igång.

Jag tror vi var fem eller sex personer som tog vägen mot bastun den kvällen och började förberedelserna inför en som vanligt trevlig och avslappnande kväll som det brukar bli när vi eldar och värmer upp.

Grillringen riggades med bricketter och vedpinnar. Stekpannan, den stora modellen plockades fram och allt var

klart att dra igång. Snart var värmen lagom som vi säger.

Till saken hör att när det lagas käk på detta ställe, om så såsen exploderar, som den har gjort för redaktören och undertecknad vid ett tillfälle (denna historia kan berättas en annan gång), så brukar det "knäppas" ett par öl så där vid matlagningen. Man måste ju njuta av matlagning heter det.

Vi dukade upp våra tallrikar med tillbehör och började gräddningen av denna som jag tycker underbara maträtt, uppfunnen av skogsarbetarna uti dom riktigt djupa och stora skogarna för att få kraft att utföra sitt tunga arbete med att fälla och ta fram dessa stammar som skulle formas och förädlas till bl.a. virke som används på olika sätt än i dag.

Som sagt, gräddningen kom igång, bastun hann bli varm,

så en del började att basta lite lätt och lögade sig som en förvärmning inför middagen. Kolbullefatet växte med fär-

Forts sid 9...

Petter Åstrand

och andra profiler

Petter Åstrand var inflyttad Häggsjöbo sedan 1919. Närmast kom han med sin familj från Tjärnsjö, men hade även varit bosatt i By i Häggdånger. Det speciella med Åstrand var att han var hantverkare, till skillnad från byns övriga invånare som alla var bönder eller torpare. Stenhuggare var hans yrke, en mycket duktig sådan. Åtskilliga byggnationer vittnar än idag om hans förmåga och yrkesskicklighet.

Petter och Olga

Åstrand var uppfostrad hos sin mormor i Tjärnsjö men redan som nioåring fick han börja försörja sig själv, från början som bonddräng, sedan allteftersom krafterna växte med skogs- och byggnadsarbete. Ganska snart fick han jobb som rallare när Malmaban byggdes. Det var där han kom i kontakt med stenarbetaryrket vilket passade honom utmärkt, stor och kraftig som han var. Krafterna och humöret spelade även en annan roll för Åstrand i de tidiga ungdomsåren. En samtida beskrev honom sålunda: "N'Petter va en djävel te å kunna slå på käften. Dom som fastne i nypen på n'Petter, dom satt där dom..."

Åstrand själv berättade att han i ett rallarslagsmål i Kiruna blev slagen med ett borrhstål i huvudet så att

han blev liggande avsvimmad i närmare ett dygn. Han fick för alla tider en försänkning i skallen vilket han gärna visade. Åstrand kom direkt efter inflyttningen

att tillhöra den innersta kretsen av ivrarna för kraftstationsbygget i utloppet av Häggsjön, och spelade en stor roll för dess förverkligande. Vidare startade han ett stenhuggeri i Brodalsberget där han tog ut sten till broar och grunder.

På 1920-talet, när ostkustbanan byggdes, fick han en beställning på ett antal stentrummor,

byggnadsverk som än i dag kan beskådas bland annat i utloppet av Häggsjön samt vid Trefaldighetskällan. Hans största entreprenad var så stor och omfattande att han lärer sig med två andra stenhuggare och tog ut materialet i Krångeberget, eftersom där var framkomligt med lastbil. Det var Sundsvalls hamns som beställde en stenläggning med en avancerad kantsten till hamnen. En sprängolycka 1928 hade kunna gå väldigt illa, men inskränkte sig till att ena handen demolerades och han förlorade tummen. Det var ett svårt handikapp för den som skall hantera slägga, borrh och mejslar. Man han fortsatte ändå sin verksamhet i Brodalsberget, till stor del med sönernas hjälp.

När Riks13 (nuvarande E4) byggdes genom trakten på 1930-talet fick Åstrand uppdraget att bygga de större vägtrummorna.

Hemma på torpet hade han byggt en ny ladugård, och tillsammans med hustrun **Olga** hade han

Petter i färd med lagårdsbygge i Skedom

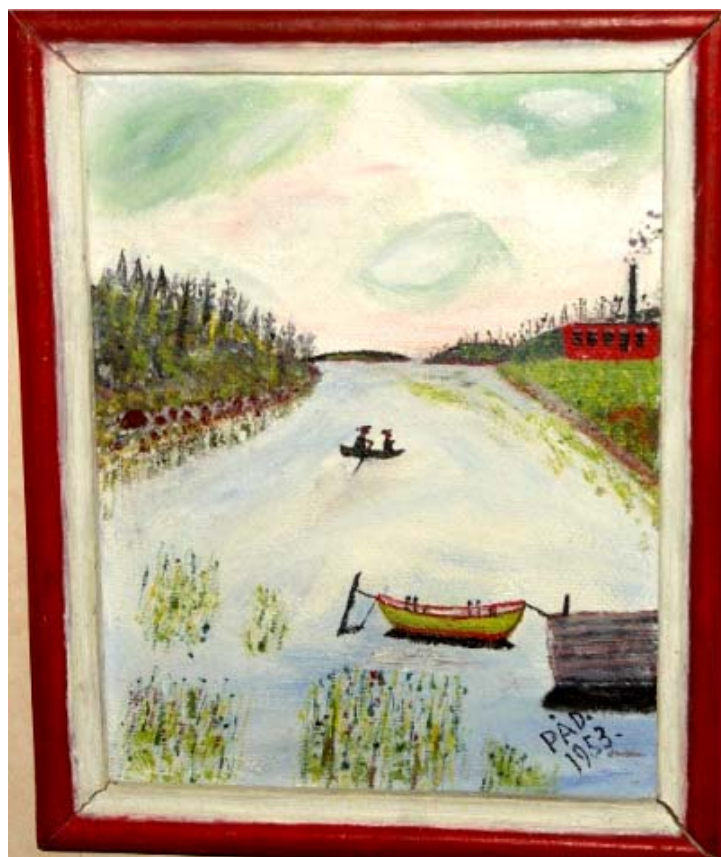
Petter Åstrand... forts

förvandlat omgivningen till en idyll med figurklippta granar och rabatter. På en sockel av granit hade han placerat en stor glasdammejanne som han hade målat blå med ett gult kors så den från alla håll liknade svenska flaggan. Området mellan granhäcken och gården kunde man närmast likna vid en utearena, med det sluttande berget som utgjorde sittplatser för barnen och säten utplacerade på gräsmattan för de vuxna. Där avhölls varje sommar en familjegudstjänst med Frälsningsarmén som arrangör, en mycket trevlig tillställning

När Åstrand blev pensionär odlade han en helt ny ådra av sig själv. Han började måla tavlor, och om är det någon av läsarna som kan glädja sig åt att äga en äkta Petter Åstrand - så betrakta den med vördnad.

Att efter ett liv i det hårdaste av yrken med söndervärkta armar och händer, till råga på allt även lemlästad, ge sig i kast med att medelst pensel och färg uttrycka sina minnen torde vara ganska unikt. Skall han placeras i någon

som samlade mycket folk från hela trakten.

konstärilg stil, torde det vara

den naivistiska. När han sedan även började snickra visade han ytterligare en färdighet. Hans höräfsor och kvist-örv kan man nästan betrakta som konsthantverk. Kvistorv får nog de flesta idag slå upp i Nordisk familjebok för att förstå vad det är, men förenklat kan man beskriva det som skaffet på en lie fast i Rolls Royce utförande. Bland annat har längden på den som skall använda den stor betydelse. Ytterligare en specialitet visade han när han börja bygga om kökssoffor till parbäddar/dubbelsängar. Han skrev efter beslag och kedjebottnar till ett postorderföretag och ändrade efter egen idé gamla soffor till ändamålsenliga sängmöbler.

Ja, att Åstrand var en märklig man det kan nog de flesta som träffat honom intyga. Att han tillbringat endast tre veckor på skolbänken hindrade honom inte att både läsa och skriva. Även vardagsmatematiken behärskade han då ytor och omkretsar på allsköns figurer skulle beräknas, eller ritningar som förekom i yrkeslivet skulle bedömas och tydas.

Ja, nu har jag berättat om den siste bebyggaren i vår serie om de som bodde på gårdarna runt sjön under mina barn- och ungdomsår. Åstrand bodde där Ricky Potter bor idag. Några har säkert känt igen sig och förhoppningsvis uppskattat en tillbakablick, men för andra

(Forts. på sidan 6)

Petter Åstrand... forts

kanske det varit rena antikrundan.

Övriga profiler

Koppar-Ida framför sin stuga

I kategorin märkliga män och kvinnor från förr hamnar **Koppar Ida**.

Hon bodde i den röda stugan bredvid Mariefred, alldeles på gränsen mot Häggsjö, och var en flitigt anlita kopparska med kunder ända från Timrå och Sundsvall. Idag är det nog ingen som sätter någon större tilltro till det här sättet att bota sjukdomar, och ingen kan väl heller tänka sig att det kunde ha varit någon njutning att låta en gammal gumma suga blod både här och där från kroppen. Någon nytta måste det ändå ha gjort eftersom det var så populärt.

Efter samma gräns två kilometer in i skogen bakom Bräntberget vid Kallbäcken bodde **Önnes Johanna** på torpet Ångermansvedjan, eller **Ångermansvöa** som det

även uttalades. Hon dog 1946, hela 94 år gammal. Änka hade hon blivit redan år 1900. På det lilla torpet fostrade och försörjde hon tio barn. Sidoin-

komster var bindning av kvastar och vispar, bärplockning och dagsverken både av barnen och Johanna. Hon fick

lande gumma vid lördagsdanserna.

En av födkrokarna för Önnes Johanna var att väva band. Det hade hon gjort sedan ungdomen, och medan hennes man fortfarande levde gick han ibland som handlare i gårdarna. Då var Johannas band en eftertraktad artikel. Johannas bandsked finns på Murberget i Härnösand, liksom några bitar av hennes band. Om du skulle sätta värde på en souvenir från Häggsjö, kan du kontakta Margareta Gravström som vävt upp band efter Önnes Johannas mönster och monterat dem på en nyckelring.

En annan märklig person fanns i Granliden på den plats där gamla bilar idag tycks förbereda sig för den eviga vilan. Där bodde och verkade **Axel**

Koppar-Idas utrustning

också uppdrag som trallerska på danser när det var ont om spelmän på trakten. Arvingarna och Sven Ingvars var ännu ej påtänkta så ungdomarna nöjde sig med en tral-

Jansson. Huset hade han med sina egna händer byggt, och där drev han diversehandel. Likaså ombesörjde han posthanteringen. Där handlade Häggsjöborna och häm-

Petter Åstrand... forts

tade sin post med adress Granliden, Härnösand. Vidare hade han kafé samt bensinmack och droskrörelse. Märkligt nog hade han också en filial i Söråker, och när genomfartsvägen 1935 flyttade till Högsnäs byggde han en kiosk därnere.

På 1920-talet köpte han en hel lastbilslast med vatten-skadade ryska tändstickor från en ångare som förlist i Gävlebukten. Tändstickorna var billiga men blev ingen försäljningsframgång. På 1940-talet blev det populärt med tändstickstavlor och då gick Janssons stickor som smör i solsken. Jag var själv ombud och gjorde strålande affärer på tändstickorna av märket RNS.

I Högsnäs bodde och verkade en mångsysslare som hette **Albin Öhman**. Många titlar kunde han skriva på sitt visitkort, som t.ex. slaktare, torg-handlare, nöjespappa. Han var för vår trakt vad Topsy Lindlom var för Nalen i Stockholm. Albin Öhman styrde och ställde under många år för arrangemangen på innestället vid den tiden som var Gränsborg. Gränsborg är den stora timmerbyggnaden som ligger vid E4 på gränsen mellan Ångermanland och Medelpad. Växelstationsföreståndare kunde han också titulera sig eftersom han tillsammans med hustrun Klara skötte om Högsnäs telefonväxel dit även Häggsjö hörde. Vidare var han känd som en duktig rävfångare och var innehavare av ett av de sista av länsstyrelsen utfärdade tillstånden

att medelst slagjárn, s.k. rävsax, fånga räv. Slagfärdig var han i sitt språk som få, att göra honom svarslös var inte att tänka på. Likaså var han fenomenal på att hitta träffsäkra öknamn på folk. T.ex. fick en grannen Gunnar, som hade personbil för personbefordran, som taxi benämndes då, heta *Blixten* efter en skjuts beordrad av doktor Kaiser i Härnösand. När han skulle köra genom grindarna efter Bruksvägen forcerade han dem och satte inofficiellt världsrekord på sträckan Häggsjö-Härnösand som stod sig i många år. Gunnar var så stolt över sitt öknamn att han ville aldrig kallas något annat än Blixten.

En annan granne var nog inte lika stolt över sitt öknamn. Han hade på orättfärdigt sätt övertagit en järnkedja av en granne, och han fick med Öhmans humoristiska sätt att se på saken kallas för *Kejsarn*. På detta sätt fick nästa alla i byarna ett extranamn som för en del blev nästan deras signum.

Visst är det konstigt att när man tänker på de här människorna som levde och verkade för några tiotal år sedan, hur självständiga de var. Ingen var den andre lik, och den uppfinningsrikedom de använde sig av för att försörja sina i regel stora familjer på, med dagens mått på nästan ingenting, var stor. Idag får vi titta i taxeringskalendern för att se någon skillnad på Andersson och Pettersson eller Lundström. Det är nog inte helt säkert att folk är så mycket lyckligare idag.

Innan jag helt slutar vill jag redovisa några små blänkare. Visste ni att Häggsjös första bil innehades av en man som hette **August Johansson** redan på 1920-talet? Han var dräng hos Lisa och John Näslund, vilka var svärföräldrar till Edit Näslund (95) som är Häggsjös och Häggdångers idag äldsta invånare. Det skulle dröja mer än 20 år innan nästa Häggsjöbo hade sitt namn i bilregistret.

En helt annan sak som nog många vet, är att vår sjö har två stenar som fungerar som sjömärken där grunden vid Storholmen mot Svältskäret är som ytligast. Den ena kallas **Svältsten** och har inlandsisen som sitt upphov, den andra är **Torsten** och har Torsten Westerholm att tacka för sin tillkomst. Han lastade, med hjälp av Petrus Åstrand, stenen på en drög med medar och körde någon gång på 1930-talet ut stenen på höstisen till grundet. Men nu har det hänt, det som inte får hända - att stenen håller på att rulla av grundet och är idag en fara för sjöfarande istället för att som det var tänkt, varna för grundet. Två man med badbyxor och järnspett skulle på endast några minuter kunna göra en kulturgärning och dessutom slå ett slag för sjösäkerheten i vår sjö, och det skulle rätta till vad is, vind och oväder åstadkommit under de mer än 75 år som stenen har funnits på platsen.

Flögtorpet – ett båtsmanstorp

Det är säkert många med mig som undrat vad som gömmer sig bakom namnet Flögtorpet på skylten vid Agneta Jons-son.

Flögtorpet var under 1850-talet och en tid framåt båtsmansboställe. Genom att en av de sista båtsmännens ättlingar, Lars Hägglund från Sundsbruk, generöst delat med sig av sin släktforskning, får vi historien om båtsman Flög på rote nr 37 i Häggsjö. Dessutom har båtsmannens barnbarnsbarn, Sten Hägglund, sitt sommarställe på Råholmen i Öjesjön. Sten Hägglunds far Gunnar flyttade ett kornhäbbre till Råholmen på 1950-talet, och när sonen sedan övertog sommarstället köpte han Råholmen av Öje byamän.

Det var inte vem som helst som kunde bli båtsman. De som utskrevs skulle vara helbrädda, sunda, starka och modiga samt mellan 18-30 år. De uttagna fick ej vara behäftad med smittosam sjukdom såsom spetälska, fallandesot, likmask och ej heller vara uppenbar ogärningsman såsom mördare, mandråpare, horkarl. Den årliga lönen uppgick till åtta daler, som utbetalades hälften i mars och återstoden i september. Båtsmännen tjänstgjorde som timmermän vid varv i Stockholm och Karlskrona. För att ta sig till varven fick de gå eller disponera roddbåtar.

Per Olofsson skriver den 27 december 1847 på ett båts-

manskontrakt med rotehållarna, dvs bönderna i Häggsjö by, och blir den 3 jan 1849 aprobe-rad (godkänd) av kompaniet 2ⁿNⁿI som båtsman. Ett utdrag ur kontraktet visar hur detaljerat alla delar avtalades

"Förbinde vi oss Häggsjö Bye-män att av vår utmark nästa sommar inhägna en så stor jordtrackt, att derså i framtiden kan vinterfödas minst ett kokreatur och derså upparbeta och tillfäda så mycket att ½ tunna korn kan utfås vid tillträdet våren 1850 varefter jag Per Olofsson detsamma efter förmåga själv vill uppodla. Dock förbeåller jag mig och vi Byamän

Förbindes oss att under tvenne års tid tillsläppa så mycket hö och halm att en ko kan födas jämte vad som kan fås av torpstället

Förbinde vi oss samtliga rotehållare att denna trackt eller torp bebygga till ovan sagda tid eller vartiden 1850 med en sexknuts stugbyggnad mins 14 alnar lång 9 alnar bred, fähus och foderbod med loge i fyrkant jämte utbyggnad å fähuset som med foderboden förenas till svalt allt sammans väl inredd så att jag då genast kan inflytta. Stugbyggnaden försed med vanlig nävertak.

Av Häggsjö skall båtsman taga av nedfall och torrskog så vid tillgång finnes nödig vedbrand jämte virke till husens smärre reparationer, som blir båtsmans skyldigheter. Under uppodring förbinde roten sig att

hemföra nödig vedbrand.

Efter tjänstetidens slut, underhålls husen till alla delar av båtsman.....

.....

Den 27 december 1847

Å rotehållarnas vägnar under skrives

LM Tjernlund å Åvikebruks ägare

För Häggsjö vägnar Erik Larsson, Per Olofsson, Jon Persson, Johan Johansson

Rotehållare

Per Olofsson, båtsman"

Per Olofsson, båtsman"

Per var född i Revsunds kommun och kom ca 1840 till Dal i Häggsdånger där han arbetade som dräng tills han skrev på båtsmanskontraktet. 1848 gifte han sig med Augusta Lind från Stockholm och de får med tiden fem barn. På torpstället hade de en ko och en get. När Flög var i tjänst fick Augusta utstå avsevärda umbäranden. Den 20 september 1861 dör Per Olofsson Flög i lungsot endast 32 år gammal.

Hans fru Augusta blir då ensam med fem minderåriga barn, och får det om möjligt ännu svårare och fattigare. Efter ett år får hon flytta från torpet, eftersom en ny båtsman skulle flytta in. Hon bor kvar i Häggsjö och står benämnd som jordtorpare i 1890 års folk- och bostadsräkning.

(Forts. på sidan 9)

Flögtorpet... forts

När hon är 75 år gammal dör hon i lungshot. Augusta hade ett mycket brokigt förflutet.

Hennes mor var piga i Stockholm och tog på sig tvätt av kläder. 1823 fick hon en dotter, Augusta, och uppgav fader okänd. När modern häktades för stöld av ved och en underkjol placerades Augusta på Allmänna barnhuset i Stockholm.

När hon var 11 år utackorderades hon från Stockholm till bonden Erik Nilsson i Dahl i Häggdånger, där hon får börja

arbeta som piga. Så småningom gifter hon sig med båtsmannen Per.

Idag är Flögtorpet ett sommarställe och det finns inga spår

kvar från den tid det var båtsmanstorp. På 1940-talet hjälptes familjerna Torsten

Westerholm och Erik Näslund åt med slåttern vid Flögtorpet. Edit Näslund frågade Torstens fru Anny Westerholm om det inte fanns något kvar av trädgården vid torpet. Och visst fanns det!

Där växte tusenskönor i mängd, så Edit grävde upp en planta och satte den vid sitt hus, och där blommar tusenskönan än idag varje sommar.

BW

Kolbullemiddagen... forts från sidan 3

diggräddade godsaker och vi började njutningsfullt äta av denna efterlängtningsmiddag.

Då hördes röster på stigen ner mot sjön. Första gänget kom gående för att basta lite som dom sa att dom ville göra. Ok, Mer smet i pannan och mer bullar gräddades, för när dom såg vad vi åt ville det avsmakas. Sen kom fler och fler ner till oss. Jag tror ta mej fanken halva Häggdånger hade fått vittring på vad vi höll på

med. Femlitershinken med kolbullesmet gick åt som smör i solsken den kvällen. Vi vart

om jag inte minns fel mellan femton till tjugo personer vid

vårt ställe den kvällen. Undertecknad stod och gräddade kolbullar i kanske två till tre timmar, men det gör inget, för alla vart mätta och det vart en enormt rolig sommarkväll för alla inblandade. Det pratas än om denna kväll när kolbullefaten nästan svämmade över och lingonsyltburken vart tom.

Jag säger så här: Kolbullar är gott... Köp man dom in't på Janne Vängmanstorppe unner sommarauktion, så gör vi dom själv.

Bästa sommarhälsningar...

CN

Sjöviken - En sommarstugeidyll

Någon gång på 1930-40 talet byggdes de första sommarstugorna i Sjöviken. Det var 1938 som lagstadgad semester på två veckor infördes för alla anställda och det var en anledning till att sommarstugebyggandet tog fart. Att det var något speciellt med att få rätt till två veckors ledighet är tydligt när man sade att man *fi-rade* semester istället för som nu säger, att man *har* semester.

I början hade ingen av sommarvärdarna bilar, utan åkte tåg (på den tiden fungerade de s.k. mjölk-tågen som dagens pendeltåg, vilka stannade på alla små stationer och hållplatser) till Gnistrings station. Sedan gick de med sin packning upp till Sjöviken. Skulle man handla något under sin semestervistelse fick man gå till Högsnäs där det fanns handelsbod. Mjöl köptes hos bönder i Krånge eller Häggsjö. Mathållningen drygades ofta ut med fisk från Öjesjön.

Bland de första att etablera sig vid Sjöviken var familjen Engström från Solbacka i Timrå. Gerda och Einar Engström fick en dotter som hette Maj-Britt. Maj-Britt och hennes man Kalle Karlsson tog

senare över stugan. Maj-Britt och Kalles dotter Eva är nu den tredje generationen i stugan. Evas dotter Katarina, som är den fjärde generationen, har också anknytning till Sjöviken då hon är gift med en av Ove och Kerstin Bäckes söner.

Jag har via Eva Karlsson och Bill Lindgren fått ta del av familjerna Engström o Karlssons gemensamma dagbok/gästbok samt ett antal fotografier, och det ger fantastisk god bild av hur det var att "fira" semester i Sjöviken för

Det är från vänster: Elin Hoving, Olle Larsson, Lisa Larsson, Olga Lindgren, Gerda Engström, Gustav Hoving, Albert Lindgren, Gerd Lindgren, Evert Lindgren, Ingrid Glad, Arvid Glad
Längst fram: Ingegerd Glad, Ann-Christine Lindgren, Annika Lindgren, Eva Karlsson

Grannstugorna kom sedan att till stor del bli bebodda av Engströms grannar från Solbacka. Det kan vara en anledning till att stugorna står väldigt tätt, de kände redan varandra väl och såg det kanske tom som en fördel att bo nära varandra. Där fanns bl. a. familjerna Hoving, Lindgren och Näslund, och även där har senare generationer i flera fall tagit över. På en bild från 1958 är "Solbackakolonin" församlad, både de som hade stugor i Sjöviken och deras gäster från Solbacka

mer än femtio år sedan.

Från Gästboken:

Semesterveckan 1950

*Den 19 augusti
Kom Gunnar Nyman med son och jag (Einar Engström) hit. Det var på lördag och det var fint väder tills på måndag. Då började det regna men vi har i alla fall varit ute och metat och fått några abborrar. Lars-Gunnar fick den största och ikväll skall vi äta surströmming*

*Tisdag den 22 augusti
Det är tredje dagen som vi är här. Dagen började med regn, så blir det kaffe på säng*

Sjöviken... forts

för den som ligger. Sedan bäddning och städning, matlagning, diskning och sedan för vi ut på sjön och meta. Vi fick några små-abborrar så vi för hem och jag var och handlade för 11,45. Sedan lagade vi middag, kokt fisk och bräckt korn och potatis med mycken dricka och snaps till. Gunnar har farit efter mjölk och sedan är det bara slafen som väntar

Onsdag den 23 augusti

Samma jobb som föregående morron. Gunnar var ut halv ett inatt och då satt sjöjungfrun på Getlyckan och spela gitarr och viftade med stjärten och ville att han skulle komma ut, men han viftade tillbaks med stortån. Så hon blev arg och försvann i vassen. Senare på dagen riggade jag farkosten till segling så var vi ute och seglade på eftermiddagen.

Vi gjorde strandhugg här och var för metning, men lyckan var ej så god så vi föredrog att fara hem till middag.

Torsdag den 24 augusti

Detsamma som föregående morron. När det var klart började det blåsa en lättare bris sydost, så då riggade vi vårt fartyg och seglade till Granön. Vårt segel bestod av en filt som vi riggat på en hemmagjord mast. Så hälsade vi på hos August (anm: Sjöstedt, som tidigare figurerat i nöjes-

livet i Häggsjö, och byggt den s.k. Lokalen) i hans bungalow (anm: stugan hade tre väggar och den fjärde väggen var en stenvägg) och fick en pratstund. Sen seglade vi till

Smörasken och ankrade och kastade våra krokare, och om en stund fick jag en stor abborre, den största under hela veckan. Sen började det skrika i våra magar efter mat, så vi lättade ankar och rodde

hem. Under vägen vittjade vi våra krokare och fick en gädda, så när vi kom hem laga vi middag, köttbullar och potatis med pilsner och nubbe till. Skapligt!

Fredag den 25 augusti

Kaffe på säng av Nyman, sen var det att kliva upp och hjäl-

Tant Gena, Gerda Engström, Olga Lindgren och Lilly Nyman flyttar syjuntan ut i solen och har fest på verandan

(Forts. på sidan 12)

Sjöviken... forts

(Forts. från sidan 11)

pas åt med det vanliga jobbet. Sen for vi ut för att vittja våra krokar, men icke ett liv.

När vi kom till kassen var det en gädda som förirrat sig dig. Den avlivades snart av Lars-Gunnar med en stor spak. Sen spelade vi kort på eftermid-

Prova på en Tarottolkning

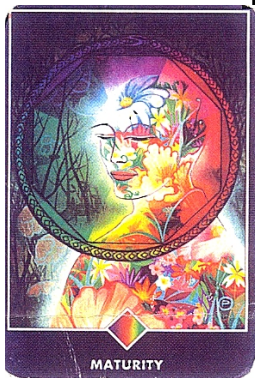
Varje torsdag och fredag i Prismahuset,
2:a våningen
(Salong Ulrica)

Tarot är: **Ingen spådom**

Tarot visar: **Framtiden är inte fast**

Tarot ger: **Insyn i Din verklighet**

Tarotkortens unika visdom hjälper Dig att hitta sanningen inom Dig och stöder Dig att finna Dina egna svar. Ju mer förståelse Du får, desto mer ansvar tar Du i den skapelseprocess som livet utgör.

Tarottolkare: **Birgit Tangen**

Bokade tider: **Torsdagar kl. 12–18:30**

Drop-in: **Fredagar kl. 12–17:00**

Ring för tidsbokning: **0730-48 35 62**

Tel.tid: **Mån-ons, kl. 12-18**

Salong Ulrica

Hårvård för damer och herrar

0611-125 09

Köpmangatan 4 B
(Prismahuset)
Härnösand

Sjöviken... forts

dagen och det började regna. Sen gjorde vi oss en fin middag med gädda, abborre, bärsa och snaps. Till efterrätt vispgräddde och jordgubbs-sylt

Lördag den 26 augusti

Som vanligt men min tur att koka kaffe. Sen börja vi plocka ihop våra pinaler för hemfärd. Så det blev rakning, tvättning, skurning och städning och så måste vi ta upp våra fiskedon. Nu har vi ätit det sista målet för den här semestern och delat på utgifterna så gott vi har kunnat. Sämjan har varit god, och det är bara att hoppas att vi kan vara tillsammans flera semestrar

Einar Engström Gunnar Nyman Lars-Gunnar Nyman

Från den 29 juli 1951

Öjestränd

Har varit här i tre dagar. Det har varit vackert

väder men just idag regnade det på morgonen och med lite åska till. Men sedan klarnade det och vi var ute och spelade golf med bra resultat. Gerda o Einar! Tack för denna gång, det är så roligt att få vara här.

Hälsningar Olga o Albert (anm Bill Lindgrens farmor o farfar)

Sjöviken den 7 augusti 1963

Vi sitter vid ett vackert kaffebord vid Sjövikens ljuva strand för att fira verandans tillkomst. Det går ej att beskriva Gerdas lovord och blåmärkena i Karl-Eriks hand. Tur är ju att han inte på snickring har sin inkomst.

Familjen Hoving

Avslutningsvis en bild från idyllen i Sjöviken där det inte är svårt att föreställa sig doften av såp-skurade kläder, ett vippande flöte och molnfri himmel, men hur är det ställt med jämställdheten? Har det blivit bättre...?

BW

**Friluftsgudstjänst
i Häggsjö
på
Kinnekulle
hos**

**Inge-Lill och Rolf
Westerlund**

1 juli 2007 kl. 18:00

Häggsjö-smycket

Profilen av Häggsjön i silver med tre öar i guld
Numrerade ex. om halsen, på kavajslaget eller slipsen

Design o produktion:

Christer Nordieng

Tel: 0702-44 57 86

Namn o Nytt - Familjesidan

Kalendariet – Vad händer och när?

- Janne Vängmanteater: 1/7, 7/7, 8/7 kl. 14**
- 4 / 7 Torpkväll på Janne Vängman m. **Mats Nolemo och Peter Danielsson** i "Hässja-berättelser", kl. 19
 - 8 / 7 Sommarsöndag i **Barsvikens kapell** kl. 13:00
 - 11 / 7 Torpkväll Janne V "stå-upp" m. **Ronny Eriksson**, kl. 19:00
 - 18 / 7 Torpkväll på Janne Vängmans med **lokala förmågor**
 - 15 / 7 Årsmötet **Häggsjöns Intresse- & Fiskevårdsför.** på Storholmen, kl 11:30
 - 28 / 7 **Auktion Janne V. torpet** kl 11:00. Visning fr kl 10:00
 - 28 / 7 **Barsviksdagen** "Sommarmarknad" kl 12-15
 - 28 / 7 **Dragspel i världsklass**, Barsvikens kapell
Galina Stenberg och Ludmila Westerlund, kl. 14:00
 - 29 / 7 Gudstjänst vid **Svenskär** kl 18:00
 - Juni-Aug **Onsdagsbus med Krantz** på Motorbanan kl 18-22
 - Juli- Aug **Bagarstugan i Sjö** torsdagar kl. 10-20 samt fredag/söndag kl. 10-16. Lunch, fika , hantverk och loppis

Häggsjö-loppan

Önskas:

Sekelskiftesmöbler, spännande byggnadstillbehör, smiden m.m.
Leksaker före 70-tal
Ring 0611-77 004

Erbjudes:

Böcker, över 400 titlar
Branting, Fogelström, Mårtensson, Mankell, Christie, Doyle m.fl
För katalog ring 0611-740 77

MB Compact och 123-delar samt div. övriga MB-delar säljes.
Ring Bill, 0705-93 83 73

Trädfällning på tomten ? Ring Kjell-Erik på 0611-770 23

Bastugängets kolbullar

1 liter mjölk
1 liter vatten
3 ägg
10-12 dl vetemjöl
1 tsk salt

5 hg Amerikanskt fläsk (= torrsaltat fläsk) eller extrasaltat rimmat stekfläsk

Gör så här säger bastugänget:

Vispa ihop smeten så att den blir som en tjockare pannkakssmet.

Tärna fläsket i små tärningar och förstek det så att det blir knaprigt och spara allt fett så att det kan användas till smörjning av kolbullepannan.

Kolbullarna stekes så här:

- Värm gjutjärnspannan helst över öppen eld till dess att den är ordentligt varm.
- Lägg i drygt en matsked av det stekta fläsket med sitt flott.
- Håll smet över fläsket så att det

blir lite tjockare än en tunnpannkaka.

- Vänd kolbullen när smeten stannat och stek den klart till gyllenbrun färg även på andra sidan.

Kolbullarna ätes med

hemgjord lingonsylt och valfri dryck.

Tårtan från Kinnekulle

som serverades efter friluftsgudstjänsten den 1:a juli hos IngeLill och Rolf Westerlund

Gör så här med ingredienserna:

Vispa 2 ägg och 2 dl socker.
Smält 50 gr margarin och 75 gr mörk blockchoklad som får svalna lite, för att sedan röras ned i äggsmeten.

Tillsätt
1 dl vetemjöl,
1 ½ dl hackad mandel
1 tsk vaniljsocker

Grädda i 200 grader 20-25 minuter

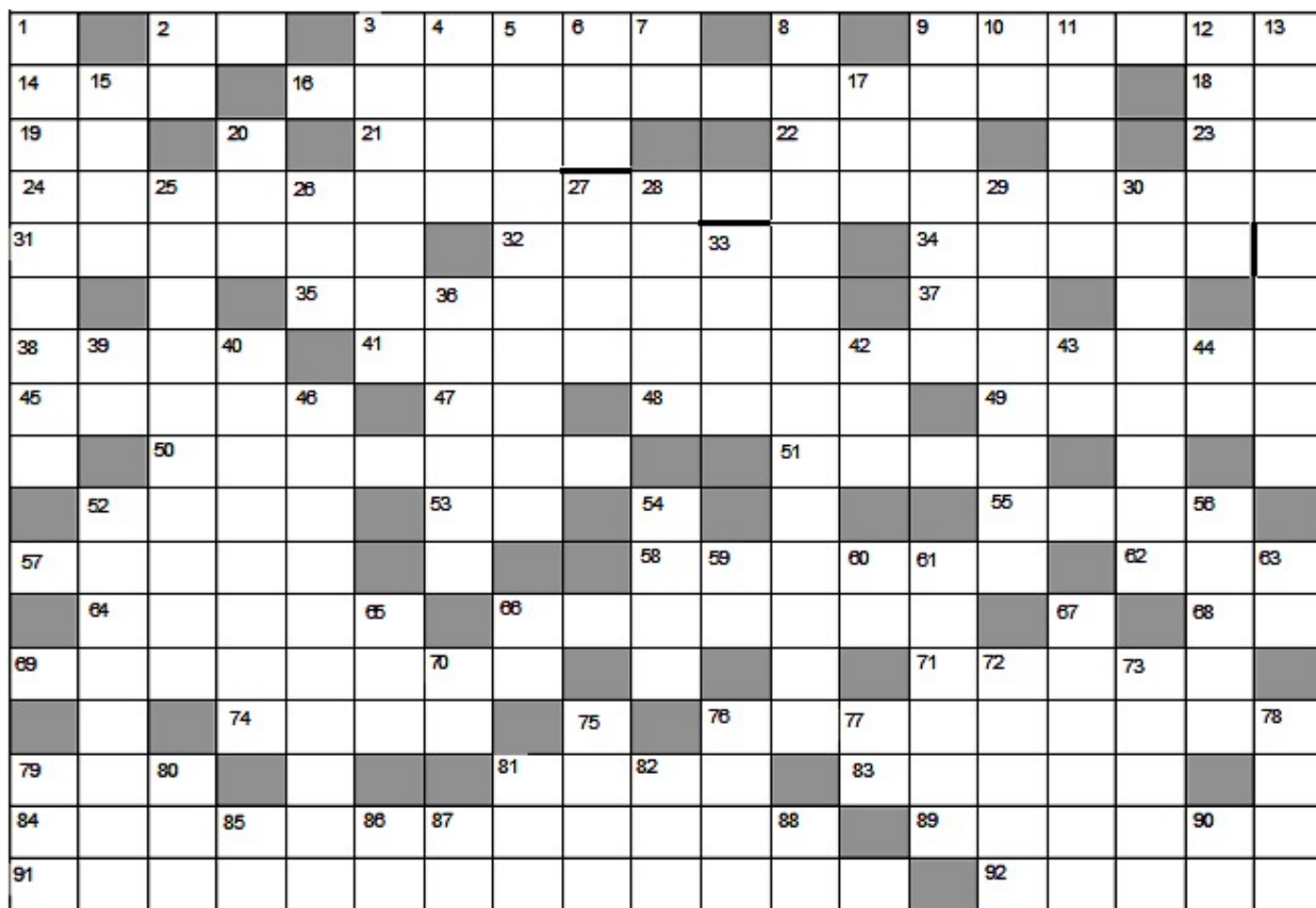
Glasyr:

Smält 50 gr kokosfett och 100

gr mörk blockchoklad
Tillsätt ½ ägg eller 1 äggula och rivet skal av en apelsin

Låt glasyren svalna lite och bred sedan över kakan och garnera med syltade apelsinskal. Servera gärna med vispad grädde.

Gunhilds lokala kryss nr 9 - något att bita i för de bitna...

Vågrätt:

- 2 Frökapsel
3 Språk
9 Rock
14 Elektrokardiogram
16 Sejderna
18 Van
19 Stockholms Lokaltrafik
21 Differens
22 Sädesskal
23 Hjälpä
24 Aktie
31 Syssla
32 Unghöna
34 Klar
35 Hav
37 Mått
38 Sprängämne
41 I Kullarmark
45 Diamant
47 Spel
48 Barnslig
49 Fas
50 Gemytlighet

- 51 Dela
52 Aber
53 Kort eder
55 Vals
57 Den knäpps m fingrar
58 Trave
62 Företag
64 Resurs
66 Titel för jurist
68 Smila
69 Val
71 Kramp
74 Pilt
76 Något för Gullspira
79 Utslag
81 Dry
83 Åkdon
84 Å i söder
89 Jägarnas samlingsplats
91 Jobbar utomhus
92 Fingra

Lodrätt:

- 1 Packas
2 Silver
3 Räck
4 Kroppsövning
5 Putsmedel
6 På trampdyna
7 Danskt Å
8 Museal väktare
9 Kungligheter
10 Kredit
11 Depå
12 Vikten
13 Blixtar och dundret
15 Passar
17 Bibelnamn
20 Märkning
25 Påföljden
26 Bakström
27 Stamp
28 Spelande John
29 Kan rutor bli
30 Röda dagarna
33 Jordart
36 Han leder
39 Mycket ovanlig
40 Gjordes tvätten
42 Första kvinnan

- 43 Varuhus
44 Arbetsdomstolen
46 Dans
52 Anekdot
54 Löpna
56 Sedel
59 Sno
60 Insekt
61 Dom
63 Donera
65 Skära
66 Nils Gripe
67 Stiliga
70 Okänd
72 Porttorn
73 Timid
75 Vädertej
76 Kan håren bli
77 Kejsare med ar
78 Skava
79 Sats
80 Genljud
81 För kaviar
82 Fraktsats
85 Dåligt betyg
86 Talade
87 I adress
88 I ordning
90 I ledning

Lösningen skickas till:
Redaktionen c/o Kurt Eriksson
Häggsjö 263
871 91 HÄRNÖSAND

Namn:
Adr:
Postnr: Ort

Ordförande: **Gunnar Forssén**

Adress: Kometvägen 16

863 32 Sundsbruk

Tfn: 060-52 62 18, 070-603 02 21

Sekr: **Kurt Eriksson**

Adress: Häggdänger, Häggsjö 263

871 91 Härnösand

Tfn: 0611-771 24

mob: 0708-66 66 07

Kassör: **Marianne Wassberg**

Adress: V:a Ringvägen 106

871 42 Härnösand

Tfn: 0611-167 56 / 0611-770 60

Häggsjöns Varjehanda

Redaktionen c/o **Kurt Eriksson**

Häggdänger, Häggsjö 263

871 91 HÄRNÖSAND

Tfn: 0708-66 66 07

Fax: 0708-66 66 08

E-post: Kurt.Eriksson@qrt.se

Vi finns på nätet!
<http://www.qrt.se>
<http://www.qrt.se/haggdanger>

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Föreningen grundades 1948 för att tillvarata fiskerättsinnehavarnas intressen och för att på bästa sätt främja och utveckla fisket och fiskevården för dåtida och framtida generationer vid Häggsjön.

Föreningen har efter ombildningen 1990 utvidgats till att bli en intresseförening för samtliga medlemmar som bor och verkar kring Häggsjön samt har intresse i sjöns välmåga.

”För Häggsjön, genom tiderna”

Glöm ej inför nästa nummer:

- Ditt förslag / bidrag till innehåll
- Dina frågor, undringar om bygden m.m.
- Köp o Sälj på Häggsjö-loppan
- Ditt företags sponsor-annonser

Vi vill gärna ha Dina synpunkter på Häggsjöns Varjehanda

Detta är vårt andra nummer av Häggsjöns Varjehanda och inför ev. fortsatta nummer skulle vi gärna vilja ha Din åsikt om denna form för information om gamla och nya tider samt händelser runt Häggsjön.

Vad tycker Du om detta nummer av Häggsjöns Varjehanda ?

- ☐ Mycket bra, önskar läsa fler utgåvor
- ☐ Det är OK, varken bra eller dåligt
- ☐ Tycker inte att denna form av information behövs

Hur ofta skulle Du vilja läsa Häggsjöns Varjehanda ?

- ☐ En gång per år
- ☐ När ny information av intresse för Häggsjön och mig uppstår
- ☐ Aldrig mer, det räcker med detta nummer

Vad vill Du att Häggsjöns Varjehanda skall innehålla ?

- ☐ Mer om gamla tider och de som bodde där på den tiden
- ☐ Gammalt och nytt, Gärna frågespalt, samt ”Köpes och
- ☐ Aktuella frågor som: Vad händer med Rödberget, Bottniabanan

Är Du själv beredd att bidra med material och inlägg till Häggsjöns Varjehanda ?

- ☐ Gärna, har material för nästa utgåva
- ☐ Inte för närvarande, kanske senare
- ☐ Nej, läser helst vad andra skriver om

Kommentarer (skriv gärna mer på ett extra papper):

Namn _____

Adress _____

E-post: _____

Telefon _____

Skicka Din åsikt till:

Redaktionen c/o Kurt Eriksson
Lindvallsgatan 2
117 36 STOCKHOLM

PS Även om Du inte besvarar frågorna, så önskar vi att Du hjälper oss att uppdatera medlemsregistret genom att skicka in namn, adress, tel.nr (hem o till stugan) samt **e-post**-adress för er som har sådan.